

NORAD SKJELVER FOR BRUSLETTEN

NORAD ville ikke innkalle til pressekonferanse i egen regi, for å legge fram rapporten om misjonsens fire utviklingsprosjekter i Sør-Amerika. De følte seg bundet av uttalelsene den nye ministe-

ren for utviklingshjelp, Reidun kommet med i pressen. Om frykten ikke, så skjelver allerede NORAD-kansene for Brusletten.

Av EINAR HAGVAAG og ARNE FOSS

Ledelsen i NORAD har latt seg presse av misjonsorganisasjonene. De har vel tenkt på ministeren for u-hjelp, som har stått fram som en varmmisjonsvenn. Hun er attpåtil pinsevenn, og den hardeste kritikken i rapporten får nettopp pinsevennens aktivitet i Paraguay.

NORAD hadde i sin tid oppnevnt et utvalg på seks personer som vurderte fire utviklingsprosjekter drevet av pinsevennene og Santalmisjen med NORAD-støtte. Etter mye om og men, ble rapporten lagt fram i går på en pressekonferanse - ikke arrangert av NORAD, men av utvalget; ikke i NORADs lokaler, men på Institutt for Sosialantropologi på Blindern.

Toe sine hender

Men til stede på pressekonferansen var NORADs assisterende direktør Nils Vogt. Han ble hentet ut fra et møte et kvarters tid før pressekonferansen skulle begynne og i hui og hast sendt til Blindern, etter at journalister hadde ringt ned direktør Berger Lenth og spurt hva i all verden NORAD mente med å ikke arrangere og ikke være til stede når en mye omtalt NORAD-rapport endelig skulle offentliggjøres.

— Studeres nøye

Rapporten vil bli studert nøye av NORAD. Jeg kan verken svare ja eller nei nå om NORAD fortsatt vil gi støtte til misjonsprosjektene i Paraguay og Ecuador, sa direktør Nils Vogt på pressekonferansen går.

Han kunne heller ikke si noe nærmere om tidspunktet når NORAD ville ta en avgjørelse i

NORAD-ledelsen skjelver allerede i buksene for den ny utnevnte statsråden for u-hjelp, Brusletten. (Foto: Geir Bølstad)

disse sakene. Men siden de fire prosjektene allerede har fått støtte to år lenger enn det som er vanlig praksis, mente han at saksbehandlingen nødvendigvis måtte gå raskt.

Rapporten som i går ble lagt fram, reiser utvilsomt spørsmålet om NORADs kontroll-

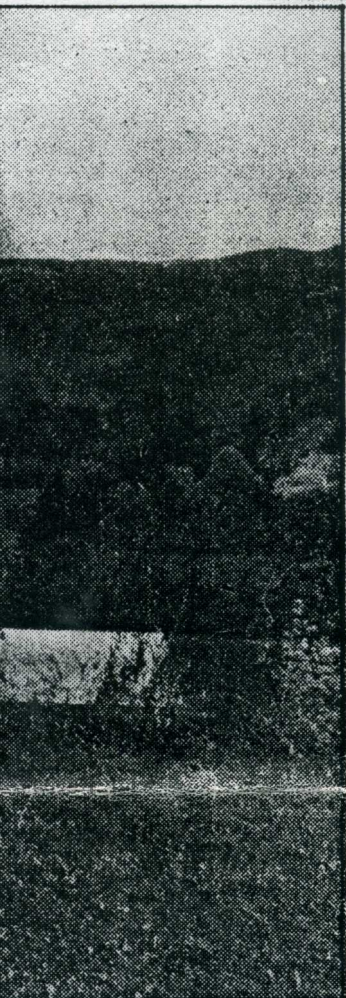
praksis. Misjonselskapene har hatt sine prosjekter i gang i 10 år, og ikke en eneste gang er det stilt spørsmålsteget ved å bevilge mer penger til dem. Prosjektet i Eben-Ezer har vært en fiasko allerede fra første stund, men NORAD har ikke hørt noe.

— Vi hadde en person fra NORAD på besøk her i 1978. Han fant åpenbart ikke noe negativt å rapportere ved prosjektet, sa Nils Vogt.

Hans hovedpoeng var at NORAD ikke har kapasitet til å kontrollere alle private pro-

n Brusletten, har
kten er innbilt eller
AD-ledelsen i bu-

bistandsministeren Reidun

sjekter som det gis statlig støt-
te til.

— Vi er nødt til å ha tillit til
private organisasjoner vi gir
penger til. I motsatt fall er ik-
ke samarbeidet mulig å gjen-
nomføre, sa Vogt.

Svindel i norsk misjonsprosjekt

Pinsevennenes prosjekt Eben-Ezer i Paraguay er trolig blitt svindlet for store beløp. Hele senteret har neglisjert forebyggende behandling av indianerbefolkningen.

Av ARNE FOSS

Santalmisjonens internatskole i Equador tvinger elevene med på protestantisk messe hver søndag. Skolen utdanner ikke de elever den er planlagt for. Helsesenteret har isolert seg selv ved manglende forståelse av befolkningens kultur og politiske behov. Dette er hovedkonklusjonene i en rapport som i går ble lagt fram om fire norske misjonsprosjekter i Paraguay og Equador. Samtlige er blitt støttet av NORAD gjennom 10 år. Til sammen dreier det seg om over tre millioner kroner.

Det er første gang NORAD får en uavhengig ekspertgrup-

pe til å vurdere misjonsprosjekter i Sør-Amerika som får statelig støtte i Grappa har bestått av professor Eduardo Archetti, agronom Jarle Kottman, ingeniør Juan Flores, prest Jesus Rios Maravi, agronom Anders Wherle og Vegard Bye fra NORAD.

På pressekonferansen i går kom det fram at de fire prosjektene ikke ble valgt ut fordi man hadde mistanke om at det var noe galt med dem. Det skjedde nærmest ved en tilfeldighet, mest fordi at NORAD gjennom så lang tid hadde gitt dem pengestøtte.

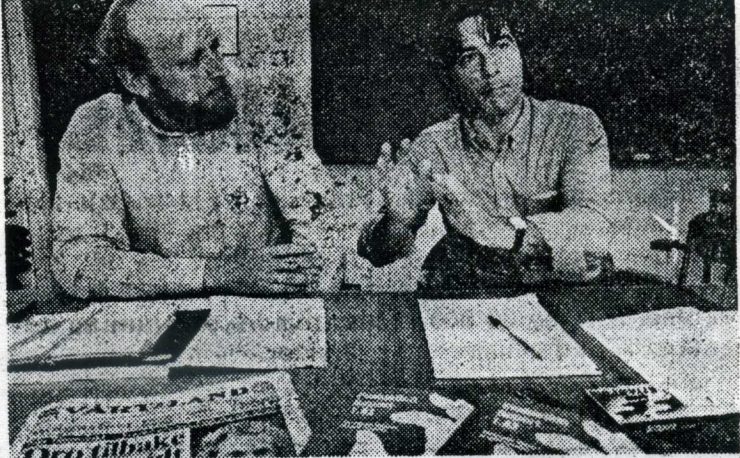
— Det vi fant ut kom som en total overraskelse på oss. Vi hadde ikke fått signaler fra

NORAD om at det kunne være noe spesielt med disse prosjektene, sa Jarle Kottman på pressekonferansen.

Det største prosjektet - Eben-Ezer - var også den største skandalen viste det seg. Misjonen fikk området av regjeringen i Paraguay. Søknaden ble faktisk både skrevet og innvilget av forsvarsdepartementet. Et sagbruk, en bulldozer, to traktorer ble kjøpt inn sammen med annet utstyr. Det skulle bygges hus til indianere som ble flyttet sammen på området.

Det ble bygd ett hus. Men indianerne måtte gi fra seg tømmer til sagbruket. Ekspertgruppen kunne slå fast at det

Resultatene vi fant kom som en total overraskelse på oss, sier agronom Jarle Kottman og professor Eduardo Archetti. (Foto: Ole C.H. Thomassen.)

ikke var kjøpt inn en eneste tømmerstokk til sagbruket. Men i den tida det virket, var det forbrukt et antall som tilsvarte akkurat det indianerne hadde gitt fra seg. Hvem hadde tatt hånd om fortjenesten?

— Det kunne ingen forklare. Vi kunne heller ikke undersøke dette nærmere. Da hadde vårt arbeid fått karakter av etterforskning og ikke evaluering, sa Kottman. Et kjennetegn ved dette prosjektet er

at en eneste misjonær administrerer det hele. Lokalbefolkningen driver ellers prosjektet. Resultatet er at det ikke drives i det hele tatt. Det innkjøpte utstyret brukes ikke. Det passer ikke til jordsmonnet og avlingene. Sagbruket har vært stengt i snart 10 år.

— Dette er et eksempel på ualminnelig slett planlegging. Hovedspørsmålet må bli hvor ansvaret egentlig ligger, siden det likevel ble gitt offentlige midler, sa Kottman.